

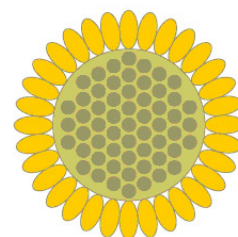
Tillsyn enskilda avlopp i Tyresö kommun – Resultat av tillsyn 2017

RAPPORT

LANDSBYGD

2018-05-28

Maria Högqvist

**SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND**

136 81 Haninge
BESÖKSADRESS
Rudsjöterrassen 5
TELEFON 08-606 93 00
FAX 08-606 93 01
E-POST
miljokontoret@smohf.se
www.smohf.se

1 Inledning

1:1 Bakgrund

Alla kommuner har ett ansvar att genomföra åtgärder för att klara de miljö kvalitetsnormer som fastställts för olika vattenförekomster. Förutom miljö kvalitetsnormer finns även nationella och regionala miljömål. Enskilda avlopp berörs av ett flertal miljömål så som *Ingen övergödning*, *Grundvatten av god kvalitet*, *Hav i balans*, *levande kust och skärgård*, *Levande sjöar och vattendrag*. Enligt EUs ramdirektiv för vatten så ska kommuner utföra åtgärder så de enskilda avloppen i mindre grad bidrar till övergödningen av Östersjön.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är Nynäshamn, Haninge och Tyresö kommuners miljökontor. Som myndighet arbetar vi med tillsyn och ärendehandläggning inom miljölagstiftningen, där enskilda avlopp är en del.

Enskilda avloppsanordningar med dålig reningskapacitet kan vara en risk för människors hälsa om bakterier når grundvattnet. De avlopp som har dålig reningsförmåga riskerar även att förorena ytvatten samt orsaka övergödning genom att stora mängder av näringsämnen så som kväve och fosfor rinner ut. Dessa näringsämnen bidrar bland annat till algbloomning i Östersjön. Avloppsvatten innehåller även syreförbrukande ämnen, som kan bidra till syrebrist i sjöar, hav och vattendrag. För att värna om grundvattnet och ytvattnet samt minska risken för människors hälsa är det viktigt med avlopp som har bra reningsförmåga.

Förbundet inspekterar cirka 650 enskilda avlopp under perioden 2016-2021 i Tyresö kommun. Bakgrunden till tillsynen är att Tyresö kommun, efter ett politiskt beslut, har uppdragit åt förbundet att utföra tillsyn av enskilda avlopp på yttre delen av Brevikshalvön. Det rör sig om ca 500 enskilda avlopp. Utöver dessa bedriver förbundet tillsyn på cirka 150 avlopp på yttersta delen av Brevikshalvön (Dyvik/Dyviks udd), då de inte kommer att få kommunalt vatten och avlopp.

1:2 Syfte och mål

Syftet med tillsynen är att se om de befintliga enskilda avloppen uppfyller dagens miljökrav. Gör de inte det behöver de åtgärdas så att kraven uppfylls.

Målet är att minska risken för smittämnen att nå kringliggande vattenbrunnar eller badvikar samt att minska tillförseln av näringsämnen som medverkar till övergödning av vattendrag och kustvatten.

Målsättningen är att inspektera ca 650 enskilda avlopp under perioden 2016-2021 i Tyresö kommun.

2. Metod

Ett urval har gjorts av vilka fastigheter som ska ingå i tillsynen 2016. Innan tillsynen exkluderade vi fastigheter som

- är obebyggda
- har nya avloppsanordningar, < 5år
- har minireningsverk
- har kommunalt vatten och avlopp

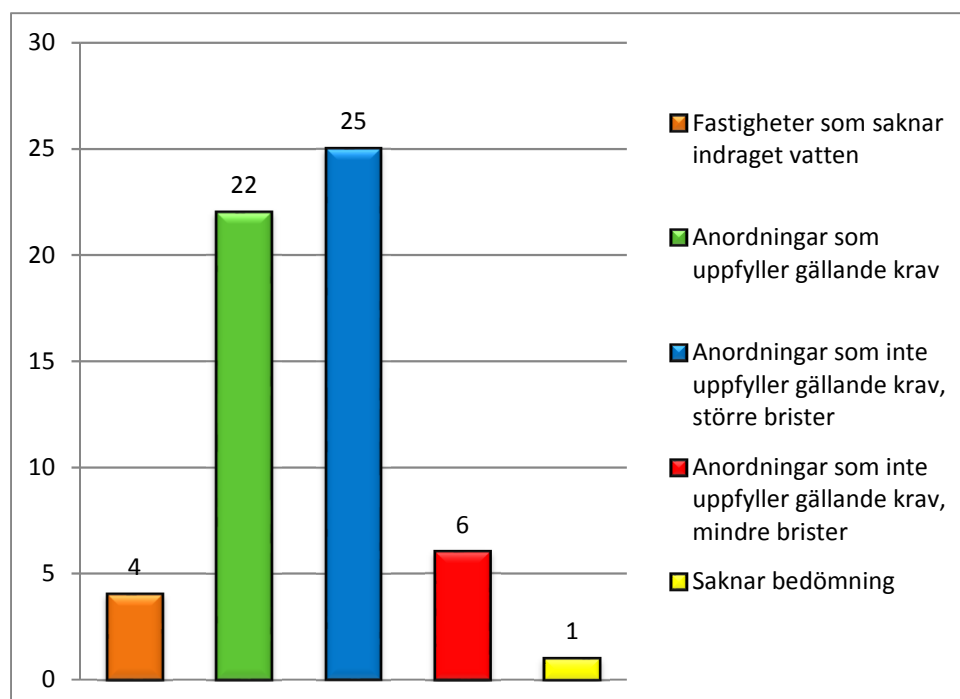
Innan tillsynen har förbundet i början av året skickat ut informationsbrev till samtliga fastighetsägare som har omfattats av tillsyn. I brevet har vi bland annat informerat om bakgrunden till tillsynen samt hur den går till. I samband med informationsbrevet har vi även skickat ut en enkät där fastighetsägarna har fått lämna information om sin avloppsanordning, dricksvattenförsörjning mm. Berörda fastighetsägare har även fått möjlighet att delta på informationsmöten om tillsynen.

Tillsynsbesök utfördes under maj månad. Fastighetsägare har haft möjlighet att vara med vid inspektionen genom att boka tid för besöket.

Efter tillsynen får varje fastighetsägare ett beslut eller skrivelse med resultatet från tillsynen och en bedömning av avloppsanordningens funktion. För de avloppsanordningar som haft brister får fastighetsägaren ett beslut där det framgår vilka åtgärder som krävs inom en viss åtgärdstid.

3. Resultat

Under 2017 ingick enskilda avlopp i området vid Sjöberga och Björndalen, yttre Brevik. Svarefrekvensen för enkäter var 81 %. Enkätsvaren har varit till god hjälp under tillsynen. Fem stycken sökte tillstånd för nytt enskilt avlopp innan tillsynen påbörjades och exkluderades därför från tillsynen. Totalt inspekterades 54 avloppsanordningar samt fyra fastigheter som saknar indraget vatten. Resultat av tillsynen framgår av figur 1.

Figur 1. Resultatet av tillsyn 2017, totalt

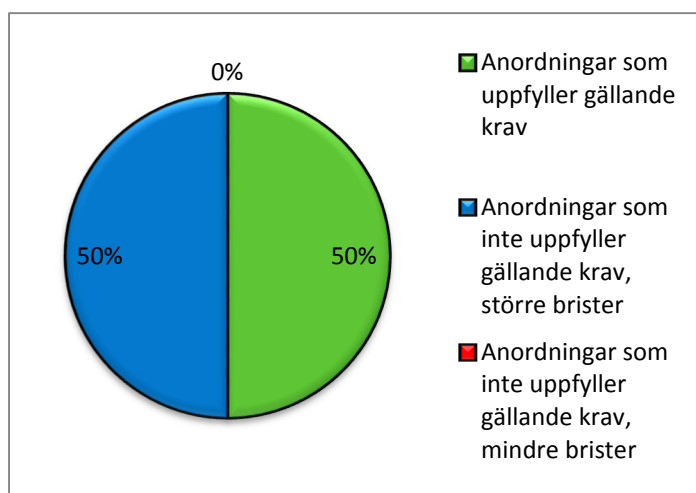
Tillsynen visade att fyra stycken fastigheter saknar indraget vatten, vilket innebär att inget krav ställs på att det ska finnas ett enskilt avlopp. En avloppsanordning saknar bedömning, för den krävs kompletterande handlingar alternativt återbesök innan en slutgiltig bedömning kan ske.

Av de totalt 53 avloppsanordningar som fått en bedömning är det 22 stycken (42 %) som förbundet bedömde fungerar som avsett vad gäller reningsförmåga, dvs. uppfyller gällande krav. 31 stycken (58 %) avloppsanordningar bedömde förbundet inte uppnår fullgod reningsförmåga, dvs. uppfyller inte gällande krav. Av de avloppsanordningar som inte uppfyller gällande krav har en indelning gjorts i vilka som har större respektive mindre brister. För de med större brister krävs att delar eller hela avloppsanordningen byts ut. För de med mindre brister krävs mindre åtgärder, t.ex. tätare slamtömning eller installation av överfyllnadslarm/nivåalarm till den slutna tanken.

Vanligt förekommande brister var exempelvis att det saknas efterföljande rening, att utsläpp av BDT-vatten sker direkt till mark alternativt stenkista samt att infiltrations- eller markbädden var underdimensionerad.

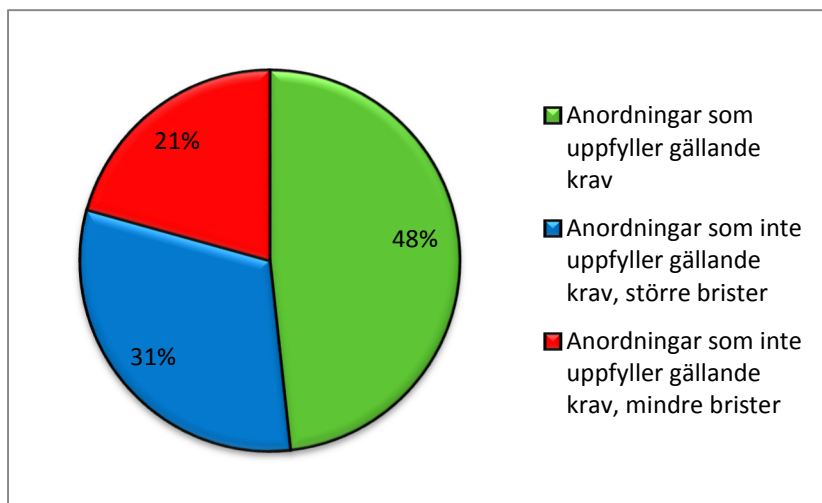
Av de totala inspekterade avloppsanordningar som fått en bedömning bestod majoriteten, 29 stycken, av avloppsanordningar för WC- och BDT-vatten, där WC-vatten leds till slutna tank och BDT-vatten hanteras separat. Fyra stycken avloppsanordningar var WC- och BDT-vatten med markbaserad rening, vanligen en infiltration eller markbädd. 20 stycken hade avloppsanordningar för enbart BDT-vatten med någon typ av torr toalettlösning, t.ex. förmultningstolett.

Bland de avloppsanordningarna för WC- och BDT-vatten med markbaserad rening uppfyllde två stycken (50 %) gällande krav. Två stycken (50 %) avloppsanordningar uppfyllde inte gällande krav, där båda anordningarna hade större brister. Resultatet återfinns i figur 2.

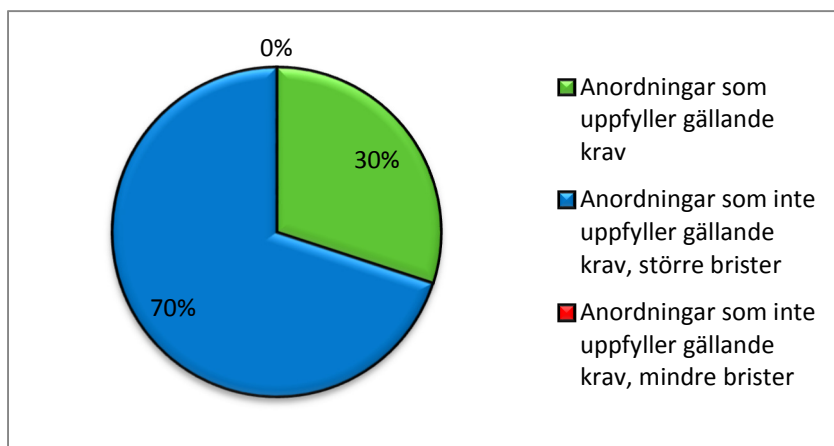
Figur 2. Resultatet av tillsyn, avloppsanordningar för WC- och BDT-vatten (markbaserad rening)

Bland avloppsanordningar för WC- och BDT-vatten med slutna tank för WC uppfyllde 14 stycken (48 %) gällande krav. 15 stycken (52 %) avloppsanordningar uppfyllde inte gällande krav. Vanligast var det med anläggningar som hade större brister. Se figur 3.

Figur 3. Resultatet av tillsyn, avloppsanordningar för WC- och BDT-vatten med sluten tank för WC

Bland avloppsanordningar för enbart BDT-vatten, uppfyllde sex stycken (30 %) gällande krav. 14 stycken (70 %) avloppsanordningar uppfyllde inte gällande krav, där samtliga anordningar hade större brister. Se figur 4.

Figur 4. Resultatet av tillsyn, avloppsanordningar för enbart BDT-vatten

4. Slutsats

Resultatet av tillsynen, att 58 % av de avloppsanordningar vi har inspekterat inte uppfyller gällande krav, är något lägre än resultat från motsvarande tillsyn av enskilda avlopp som genomförts av förbundet tidigare år i Tyresö, Haninge och Nynäshamns kommun.

Orsaken till att siffran är längre kan bero på att det förekommer många avloppsanordningar med WC-vatten till sluten tank i Tyresö. En avloppsanordnings reningsfunktion (smittskydd och reduktion av BOD₇, fosfor och kväve) och hydraulik försämras med tiden. För en avloppsanordning som belastas med WC-vatten försämras framför allt den kemiska reningen av fosfor. En markbaserad rening, t.ex. infiltration, har generellt längre livslängd om den enbart belastas med BDT-vatten. I årets tillsyn

förekom det dessutom ett antal avloppsanordningar för BDT-vatten som inte var äldre än 10 år. Av dessa relativt nya avloppsanordningar var det få som hade brister.

Det var även ca 10 % fler fritidsboende i år jämfört med tillsynen 2016. Generellt innebär fritidsboende lägre nyttjande och mindre belastning på avloppsanordningen. Detta medför mindre risk för att brister uppkommer jämfört med ett permanentboende med hög belastning.

Vi kan dock konstatera att många fastighetsägare inte är insatta i funktion och skötsel av sin avloppsanordning.

Många av fastigheterna som har avloppsanordningar med bristfällig rening innebär en stor risk för människors hälsa och miljön. Majoriteten av fastigheterna har tomter med tunn jordmån, vilket innebär risk för att orenat avloppsvatten når dricksvattenbrunnar och närliggande recipienter.

5. Uppföljning

Förbundet följer upp de fastigheter där förbättring av avloppsanordningen inte har skett inom utsatt åtgärdstid. Vi skickar påminnelser alternativt beslutar med vite om att fastighetsägarna ska utföra åtgärder.